

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПРВ ОДДЕЛ

**СЛУЧАЈ ЃОРЕСКИ И ДРУГИ ПРОТИВ РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

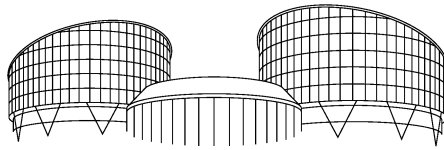
(Жалба бр. 27307/04)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

16 октомври 2014

*Оваа пресуда е конечна но може да биде предмет на
редакциска измена*

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Во случајот Ѓорески и други против Република Македонија,

Европскиот суд за човекови права (Петти оддел) заседавајќи во совет составен од:

Linos-Alexandre Sicilianos, *претседател*,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Ksenija Turković, *судии*,

и Søren C. Prebensen, Заменик секретар на оддел,

Заседавајќи на приватна седница на 23 септември 2014 година,

ја донесе следната пресуда, која беше усвоена на тој датум

ПОСТАПКА

1. Случајот започна по жалба (бр. 27307/04) против Република Македонија поднесена до Судот според Член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи („Конвенцијата“) од страна на г-дин Ристо Горески („првиот жалител“), г-ѓа Гордана Аџи-Спиркоска („вториот жалител“), г-дин Страшо Ѓорѓиески („третиот жалител“) и г-ѓа Илинка Иваноска („четвртиот жалител“). Жалбата беше поднесено на 12 јули 2004. Сите жалители се со македонско државјанство. Првиот и четвртиот жалител починале на 23 август 2010 и 22 април 2006, соодветно. Г-ѓа Пандора Тренковска и г-ѓа Верка Петковска, ќерки на првиот барател, и г-ѓа Вера Иваноска, ќерка на четвртиот барател, побарале да продолжат со жалбата во име на нивните починати претци и го назначиле истиот адвокат за нивен претставник.

2. На вториот жалител, адвокат од Прилеп, му било дозволено да ги претставува првиот, третиот и четвртиот жалител. Македонската влада („Владата“) беше претставена од

нејзиниот бивш застапник г-ѓа Р. Лазареска Геровска, и последователно од нејзиниот сегашен застапник г.дин К. Богданов.

3. На 10 ноември 2010 жалбата беше комуницирана до Владата. Исто така беше одлучено во исто време да се одлучува и по допуштеноста и по основаноста на жалбата (член 29 став 1).

4. На 1 февруари 2011, Судот го смени составот на неговите оддели (Правило 25 § 1) и овој случај беше доделен на новиот состав на Првиот оддел (Правило 52 § 1). Во согласност со Протоколот бр. 14, жалбата беше доделена на Комитет од три судии.

ФАКТИ

5. Жалителите се родени во 1929, 1952, 1956 и 1949. Вториот и третиот жалител живеат во Прилеп.

6. На 12 септември 2000 година, жалителите повеле постапка за денационализација. На 20 јули 2001 година, тие поднесле жалба поради „молчење на администрацијата“. После едно препраќање на случајот до пониска инстанца, на 5 октомври 2005 година, Комисијата за денационализација го одбила нивното барање за враќање на имотот во нивна сопственост и наместо тоа им доделила надомест. За видот на надоместокот требало да се одлучи со посебно решение (дополнително решение). На 12 декември 2008, Управниот суд конечно го потврдил барањето за денационализација. На 23 февруари 2008 година, од жалителите било побарано да го специфицираат видот на надоместок, при што на 3 март 2009 година тие одбиле да го сторат тоа се додека, според нив, Судот не го реши нивниот случај.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА “БАРАЊЕТО ЗА РАЗУМЕН РОК” СОГЛАСНО ЧЛЕН 6 § 1 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

7. Жалителите се жалеле дека должината на постапката за денационализација била некомпатибилна со барањето за “разумен рок”, предвидено во член 6 став 1 од Конвенцијата кој гласи

“Во одредувањето на неговите граѓански права и обврски... секој има право на судење во разумен рок од страна на .....трибунал...”

A. Допуштеност

8. Владата потврдила дека барањето за денационализација станало правосилно на 12 декември 2008 година, но истакнаа дека оспорените постапки треба да се сметаат дека се во тек, со оглед дека жалителите одбиле да го специфицираат видот на надоместокот. Тоа одбивање довело до злоупотреба на правото на жалба. Тие понатаму навеле дека жалителите не ги искористиле домашните лекови бидејќи не ги искористиле правниот лек за должина на постапка пред Врховниот суд.

9. Жалителите го оспориле аргументите на Владата.

10. Судот забележува дека жалителите се жалеле на должината на постапките за денационализација кои завршиле со конечно решение за основаноста на нивното барање. На одлуката за видот на надоместокот не била поднесена никаква жалба. Страните се согласиле дека постапките за денационализација завршиле со конечна одлука на 12 декември 2008 година. Според тоа, Судот мора да го отфрли аргументот на Владата дека оспорените постапки се сеуште во тек.

11. Судот понатаму повторува дека поимот злоупотреба на право на поднесување на жалба генерално претставува секое однесување од страна на жалителот кое е јасно спротивно на целта на правото на поднесување на индивидуална жалба од

Конвенцијата што го спречува правилното функционирање на Судот или правилното изведување на постапката пред истиот (види, на пример *Miroļubovs and Others v. Latvia*, no. 798/05, § 65, 15 септември 2009). Одбивањето да го специфицираат начинот на компензација од страната на жалителите немало врска со постапките пред Судот. Според тоа, истото не може да се смета како злоупотреба на правото на жалба.

12. Во однос на приговорот за неисцрпување на правните лекови, Судот потсетува дека барањето за исцрпување во однос на правниот лек во врска со должината на постапката пред Врховниот суд се однесува на барањата од подоцнежен датум во однос на случајот Аџи-Спиркоска и другите (види *Adži-Spirkoska and Others v. the former Yugoslav Republic of Macedonia* (dec.) бр. 38914/05 и 17879/05, 3 ноември 2011). Не постои такво барање во врска со случаи кои се во тек пред истиот, освен ако оспорената постапка сеуште не е завршена и жалителите можат да го користат правниот лек во врска со должината на постапката пред Врховниот суд. Ова, поради тоа што само откако беа направени подобрувања наведени во случајот Аџи-Спиркоска и другите, Судот може да го смета правниот лек во врска со должината на постапката за ефикасен (види *Ogražden Ad and Others v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, бр. 35630/04, 53442/07 и 42580/09, §§ 17 и 29, 29 мај 2012).

13. Конкретната жалба е активна пред Судот кога било одлучено по случајот на Аџи Спиркоска и други. Оспорените домашни постапки завршиле во 2008 година (види точка 11 погоре), односно пред таа одлука. Поради тоа, жалителите на биле должни да го искористат правниот лек за должина на постапка, кој, во тоа време се сметал за неефикасен. Поради тоа приговорот на Владата за неисцрпување мора да биде отфрлен.

14. Понатаму Судот забележува дека оваа жалба не е очигледно неоснована во рамките на значењето во Член 35 § 3 (а) на Конвенцијата. Исто така забележува дека таа не е недопуштена врз било каква основа. Поради тоа мора да се смета за допуштена.

Б. Основаност

1. Поднесоци на странките

15. Жалителите повторно потврдија дека оспорените постапки биле прекумерно пролонгирани.

16. Владата прифати дека оспорените постапки траеле неразумно долго. Сепак, жалителите треба да се сметаат за одговорни за задоцнувањето после 3 март 2009.

2. Оценка на Судот

17. Судот забележува дека релевантниот период траел меѓу 2001 и 2008, имено седум години во две нивоа на судска надлежност.

18. Судот повторува дека должината на постапката мора да се оцени од аспект на условите на случајот и имајќи ги предвид следните критериуми: сложеноста на случајот, однесувањето на жалителот и соодветните власти и она што било во прашање во барањето на жалителот (види, меѓу други власти, *Frydlender v. France* [GC], бр, 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

19. Откако ги испитал сите доставени материјали и имајќи ја во предвид судската пракса по вакви предмети, Судот смета дека во конкретниов случај должината на постапката била долга и не ги задоволрила критериумите за “разумен рок” (види *Frydlender*, цитиран погоре; *Cocchiarella v. Italy* [GC], no. 64886/01, §§ 69-98, ECHR 2006-V; *Majewski v. Poland*, no. 52690/99, §§ 38-41, 11 октомври 2005; *Wende and Kukówka v. Poland*, no. 56026/00, §§ 63-65, 10 мај 2007; *Doceovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, no. 66907/01, § 28, 1 март 2007; and *Ogražden Ad and Others v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, § 223, цитирана погоре).

20. Според тоа има повреда на овој член.

II. ДРУГИ НАВОДНИ ПОВРЕДИ НА КОНВЕНЦИЈАТА

21. Жалителите истакнале понатамошни жалби согласно член 6 од Конвенцијата и член 1 од Протокол 1.

22. Судот ги испитал овие жалби. Сепак, во светло на расположливите материјали, и со оглед на неговата надлежност, Судот смета дека од нив не произлегува повреда на правата и слободите утврдени со Конвенцијата и нејзините Протоколи.

23. Според тоа ваквите жалби се очигледно неосновани и поради тоа мора да бидат отфрлени согласно членот 35 став 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

III. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

24. Членот 41 од Конвенцијата предвидува

“Кога Судот ќе оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на протоколите, и доколку внатрешното право на засегнатата Висока договорна страна овозможува само делумна репарација на штетата, тогаш доколку е тоа неопходно, Судот ќе му додели правична отштета на оштетениот.”

A. Штета

25. Жалителите барале 244,000 евра на име материјална штета. Тие не побарале нематеријална штета.

26. Владата го оспорила ваквото барање како неосновано и премногу високо. Таа исто тврдела дека не постои поврзаност помеѓу бараната материјална штета и наводната повреда.

27. Судот не наоѓа никаква поврзаност помеѓу најдената повреда и бараната материјална штета, поради тоа го одбива ваквото барање. Во отсуство на барање за нематеријална штета, Судот не доделува никаков надоместок.

Б. Трошоци и расходи

28. Жалителите барале 340 евра заеднички за сите, се трошоците и расходите направени во домашните постапки и во постапката пред Судот. Во прилог доставиле копии од исплатите за испраќање и превод. Тие понатаму побарале овој надоместок да биде исплатен на сметка на нивниот застапник.

29. Владата тврдеше дека барањето на жалителите е неосновани, високо и не е поврзано со наводната повреда.

30. Судот повторува дека само трошоците и расходите кои биле навистина и неопходно направени во врска со најдената повреда, и кои се разумни, можат да се вратат согласно член 41 (види Здружение на граѓани *Radko and Paunkovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, no. 74651/01, § 88, ECHR 2009 (извадоци)). Судот ги одбива трошоците и расходите во домашната постапка бидејќи тие не биле направени при барање во домашниот правен систем превенција или исправка на наводната повреда истакната во жалбата пред Судот (види *Milošević v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, no. 15056/02, § 34, 20 април 2006). Од друга страна Судот им доделува на жалителите вкупна сума од 200 евра, плус било каква такса која би можела да им биде наплатена на жалителите, за трошоците направени во постапката пред Судот. Оваа сума треба да се плати на банкарската сметка на застапникот на жалителите.

В. Затезна камата

31. Судот смета за соодветно дека затезната камата треба се исплати според најниската каматна стапка на позајмени средства на Европската централна банка, на која треба се додадат 3%.

ОД ТИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО,

1. Ја прогласува жалбата за должина на постапка основана, и го отфрла остатокот од жалбата како неоснован.

2. Утврдува дека има повреда на членот 6 став 1 од Конвенцијата во поглед на должината на постапките;
3. Утврдува
  - (а) дека тужената држава треба да им исплати на жалителите, заеднички, во рок од три месеци 200 евра плус било какви такси кои може да се наплатат, на име трошоци и расходи и да бидат исплатени на сметка на застапникот на жалителите конвертиран во националната валута на Тужената држава по курс применлив на денот на исплатата
  - (б) дека по истекот на горенаведените три месеци до исплатата ќе се засметува обична камата на споменатите износи, по стапка еднаква на најниската стапка за позајмени средства на Европската централна банка, за периодот до плаќањето плус 3%;
4. Го отфрла остатокот од жалбата на жалителите за правичен надоместок.

Изготвено на англиски и доставено на писмено 16 октомври јуни 2014 година, согласно член 77 ставови 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Søren C. Prebensen
Заменик секретар

Linos-Alexandre Sicilianos
Претседател